

NORSK BRANNBEFALS LANDSFORBUND

Norwegian Association of Fire Officers

Member of Federation of the *European Union of Fire Officers Associations*

Til
Skattedirektoratet
Postboks 9200 Grønland
0134 OSLO

Sandnes 29.04.2019.

Avgiftsfritak for spesialutrustede kjøretøy til bruk for brannvesenet

Norsk brannbefals landsforbund registrerer at det er endringer i praksis for hvordan behandling av søknad om avgiftsfritak for spesialutrustede kjøretøy til bruk for brannvesenet gjennomføres, noe som medfører store konsekvenser for leverandør og mottaker av bil.

Vi håper med dette skriv å få belyst saken fra brannvesenet sin side og med dette som bakgrunn få etablert en enhetlig og forutsigbar praksis for behandling av søknader om avgiftsfritak. Vi kjenner ikke godt nok til bakgrunnen for at det gjennomføres endringer i saksbehandlingen, men forutsetter at det er gode grunner for dette. Vi ønsker å fokusere på løsninger som sikrer at intensjonen med avgiftsfritak bidrar til at ordningen kan fortsette.

Utfordringer

Utfordringen med endring i praksis rundt vurdering av avgiftsfritak vil være at brannvesen som har fått innvilget midler gjennom et investeringsbudsjett, iverksatt bestilling av bil, fått den godkjent som utrykningskjøretøy likevel ikke får avgiftsfritak slik det er lagt opp til i budsjett. Dette skaper naturlig nok utfordringer med tanke på finansiering.

Dette er problematisk når en ikke kan ta utgangspunkt i tidligere kjøretøy og hva som var praksis samtidig som det ikke foreligger noen beskrivelse av hva som må til for å innfri krav gjeldende per dags dato.

Hjemmel

Hjemmel for fritak av engangsavgift for utrykningskjøretøy finner vi i Forskrift om engangsavgift:

§ 4-5. *Spesialutrustet motorvogn til bruk for brannvesenet*

- Spesialutrustede motorvogner til bruk for brannvesenet er fritatt for avgift etter Stortingets vedtak om engangsavgift på motorvogner m.m. § 5 bokstav n. Det er et vilkår at vedkommende motorvogn blir godkjent og registrert som slik motorvogn ved første gangs registrering.
- Med spesialutrustet motorvogn til bruk for brannvesenet menes spesialutrustet motorvogner til bruk som utrykningsbiler som har fastmontert spesialutstyr, herunder vann/og røykdykkerbiler til bruk i brann/redningsoppgaver.

Formålet med avgiftsfritaket

Formålet finner vi i Skattedirektoratets årsrundskriv til engangsavgiften (2018) punkt 9.16:

Dette er kjøretøy som er spesialutrustet som utrykningskjøretøy for de oppdrag som brannvesenet har. Normalt knyttes betingelsene for avgiftsfritak til «fastmontert spesialutstyr». Dette utstyret må være av et visst omfang for å kunne defineres som spesialutrustet. Det spesifiseres at det skal være en avgrensning til kjøretøy som med relativt enkle grep kan gjøre bilen egnet for annet bruk enn til brann- og redningsarbeid.

Også røykdykkerbiler er beskrevet der disse skal være godkjent med røykdykkerstoler og det som naturlig hører med. Det skal også være en totalvurdering av kjøretøyets samlede utrustning.

Slik vi forstår det er ikke formålet endret, men oppfølgingen og tolkningen av formålet er innskjerpet.

Kriterier for avgiftsfritaket

Det stilles fem vilkår for å få avgiftsfritak:

1. Det er kun offentlig og industrielle brannvesen som har mulighet til å søke. Det kan derfor ikke leases kjøretøy med avgiftsfritak.
2. Statens vegvesen skal ha godkjent kjøretøyet som utrykningskjøretøy, men det spesifiseres at dette ikke medfører automatisk avgiftsfritak.
3. kjøretøyet skal inngå i brannvesenets akuttberedskap. Dette er normalt brannstasjonen, men ut fra en beredskapsordning vil andre løsninger godtas der beredskapen blir bedre som følge av dette. I kommunen sin beredskapsplan¹ skal kjøretøyet være definert.
4. kjøretøyet skal være spesialutrustet for bestemte oppgaver/oppdrag som beredskapsplanen skal dekke. Følgende føringer er gitt for to typer kjøretøy:
 - a. vannslukkebil; bil med begrenset slukkeanlegg og 50 liter vann.
 - b. røykdykkerbil; minimum 2 røykdykkerstoler med tilhørende utstyr og innfestinger.

Det spesifiseres at bil for vaktleder, fremskutt enhet og sambandsutstyr samt blålys/sirene ikke er tilstrekkelig for å oppfylle vilkårene.

5. kjøretøyet skal ha fastmontert spesialutstyr som ikke lett skal kunne fjernes. Dette skal kunne dokumenteres.

Oppsummert: Et brannvesen kan få avgiftsfritak på sine utrykningskjøretøy når disse er godkjent av Statens vegvesen, kan dokumenteres at det er en del av brannordningen, har fastmontert spesialutstyr som ikke uten videre kan fjernes.

Behovet for spesialutrustede kjøretøy for brannvesenet

Norske brannvesen har ulike behov for sine utrykningskjøretøy da utfordringene er forskjellige fra brannregion til brannregion. Videre vil behovene for ulike typer kjøretøy variere ut fra risikobildet, den organisering brannvesenet har samt den løsning brannvesenet velger for bilparken samlet sett.

Å definere et spesialutrustet kjøretøy er derfor vanskelig, ref. punkt 4 i avsnittet over. Ut fra dette punktet kan det forstås at hvis bilen ikke er en vannslukkebil og/eller en røykdykkerbil, er den ikke å anse som et spesialutrustet kjøretøy. Videre trekkes det frem at bil for vaktleder og fremskutte enheter ikke er tilstrekkelig i å oppfylle vilkårene.

¹ Det vil være naturlig at dette endres til kommunen sitt branndokument. Det er branndokumentet som beskriver hvordan beredskapen er organisert og dimensjonert.

NBLF har forståelse for at biler som kjøpes inn av brannvesenet og som skal benyttes til eksempelvis administrative formål og undervisning ikke faller inn under avgiftsfritaket, men det fremstår som uheldig og ulogisk at utrykningskjøretøyer som i dag er en sentral del av beredskapen ikke har avgiftsfritak. Det har vært en stor utvikling innen brannvesenets ansvarsområde, organisering, metoder og tilhørende behov for kjøretøyer, og fremtidig praksis for vurdering av avgifter bør utvikles i tråd med dette.

Med ovenstående som utgangspunkt er det ønskelig å si noe om hvilke behov brannvesenet kan ha for spesialutrustede motorvogner:

- a. Kjøretøyer med slukkeanlegg. Det benyttes ofte volum vann i beskrivelse av hva som defineres som et slukkeanlegg som kan fastmonteres. Det er ikke mengden vann som er interessant, men den slokkeeffekt som slokkemidlet har. 50 liter rent vann gir liten effekt, men 50 liter tilsatt skumkonsentrat og luft kan øke slokkeeffekten 8-10 ganger.
- b. Kjøretøy med slukkeanlegg. Det vil være andre slukkeanlegg enn de vannbaserte som kan ha stor nytte hvor det er spesiell risiko de skal håndtere.
- c. Fremskutte enheter er en retning brannvesenet dimensjonerer seg med den enkle forklaring på at hvert sekund teller. Som navnet tilsier betyr det mye å få gjort de rette tiltakene før hovedstyrken ankommer. Dette konseptet er dokumentert å ha en god effekt i Sverige og det er undersøkelser som tilsier at det samme er tilfelle i Norge. Det forutsettes selvsagt at bilen tilfredsstiller krav til fastmontert spesialutstyr.
- d. Spesialbiler for tungredning og/eller redningsbiler rettet mot samferdsel.
- e. Spesialbiler for akutt forurensning.
- f. Vanndykker- og røykdykkerbiler.
- g. Utrykningskjøretøyer spesialutrustet for innsatsledelse.

Det bør ikke være begrensninger for hva som er å betraktes som spesialutrustede kjøretøy, men det bør legges vekt på at kriteriene for avgiftsfritaket er innfridd. Det bør være beskrivelsen for samlet bruk av kjøretøyet som avgjør om avgiftsfritak kan gis eller ikke.

For et kjøretøy under 3 500 kg vil det være en «kamp om kiloene». Her vil det måtte prioriteres mellom slokkekapasitet, setekapasitet for røykdykkere, redningsutstyr med mer. Et utrykningskjøretøy med liten tank for vann kan ha en stor beredskapsverdi samlet med det spesialutstyr som blir fastmontert sett ut fra lokal risiko der den blir plassert.

Det må være kjøretøyets oppbygging som helhet sett opp mot funksjonsområdet som skal vurderes og ikke hver enkelt utstyrsenhet.

Forslag til praksis

Regelverket endres ikke, men det presiseres overfor brannvesen og påbygger hva som er forutsetningene sett opp mot formålet med avgiftsfritak. Hva som må til for å få avgiftsfritak må beskrives. Forslag til tiltak:

1. Det sendes et rundskriv til alle landets brannvesen hvor formål og forutsetninger for avgiftsfritak beskrives, herunder:
 - hva menes med fastmontert utstyr og i hvor stor grad må utstyret være fastmontert?
 - hva menes med spesialutstyr?

Det må i rundskrivet være en tydelighet rundt kravet til ordningen der denne bygger på en gjensidig tillit mellom brannvesen, påbygger og skattemyndigheter. Anskaffelse av denne type utrykningskjøretøy med formål om å unngå avgifter skal ikke aksepteres, og her er det et felles ansvar om å opprettholde en ordning som gir best mulig effekt på beredskapen.

-
2. Påbygger utarbeider nødvendig dokumentasjon til en søknad om avgiftsfritak (innhentes av brannvesen der det er nødvendig). Innhold vil bygge på tidligere prosjekt og det må være en forutsigbarhet i prosessen for å unngå avslag på søknader. Dette er helt nødvendig så lenge det ikke er mulig å innhente forhåndsuttalelser. Er det ønske om innskjerpinger skal dette fremkomme i punkt 1. Dokumentasjon vil være:
- godkjenning som utrykningskjøretøy fra SVV.
 - dokumentasjon på utformingen og spesialutstyret (bilen i sin helhet).
 - branndokument som beskriver organisering og dimensjonering av brannvesenet og hvordan kjøretøyet skal inngå som en del av dette.
 - Anbudsdokument og spesifikasjoner.

Vi mener også at Skattedirektoratet ikke skal gjøre en faglig vurdering, men vurdere bilen ut fra godkjenninger gitt av Statens vegvesen. Da blir ordningen lik som for drosjer, ambulanser, gravferdsbiler med flere.

3. Når det er i en brannordning beskrevet behovet for denne type kjøretøy ut fra brannvesenet sin organisering og dimensjonering og kriteriene for avgiftsfritak er til stede, vil dette være en sikkerhet for Skattedirektoratet at kjøretøyet er hensiktsmessig opp mot den innsats kjøretøyet er beregnet for. Vurderingene utover dette vil være utøvelse av skjønn.
4. Partene (representant for brannvesen, påbygger, Statens vegvesen og Skattedirektoratet) bør ha et status-/evalueringsmøte en gang i året for å diskutere praksis og foreslå endringer.

Det forutsettes at Skattedirektoratet ikke har godt nok grunnlag til å vurdere de brannfaglige aspektene rundt utrykningskjøretøy på samme måte som brannvesenet/påbygger ikke har forutsetninger for å vurdere forvaltningen til Skattedirektoratet. Derfor er det viktig med et slikt forum for regelmessig erfaringsutveksling.

5. Det bør vurderes om bindingstiden for avgiftsfritak skal forlenges eller om det skal være en være en trappetrinnsmodell for reduksjon av avgiften ved videresalg. På denne måten vil en på en bedre måte sikre at spesialutrustede brannbiler er og forblir det som de er tiltenkt av bruksformål.

Vi ønsker på bakgrunn av denne problemstillingen som rammer brann-Norge å få til en dialog for å få harmonisert regelverket til brukerne sitt beste.

Vennlig hilsen

Nils-Erik Haagenrud
Leder NBLF